

Sivistyslautakunta

Aika	05.06.2024 klo 17:00 - 18:20
Paikka	Kaupunginhallituksen kokoushuone
Lisätietoja	Kokoustauko 17.42-17.48
Käsitellyt asiat	

§	Otsikko	Sivu
§ 58	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
§ 59	Pöytäkirjantarkastajien valitseminen	4
§ 60	Esityslistan hyväksyminen	5
§ 61	Ilmoitus- ja ajankohtaiset asiat	6
§ 62	Valtuutettu Emma Lindqvistin ym. valtuutettujen aloite koskien Keskuspuiston kehittämistä lapsi- ja perheystävällisemmäksi puistoksi	7
§ 63	Raisio-opiston opetusohjelma 2024-2025	10
§ 64	Perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys	12
§ 65	Lukion opetussuunnitelman päivitys ja tarkistus	14
§ 66	Raision kaupungin koulukuljetusperusteiden päivitys	19
§ 67	Lukion saksan opiskelijoiden suunnittelulupahakemus opintomatalle Berliiniin syksyllä 2024	20
§ 68	Matkaraportti lukion opiskelijoiden opintomatasta Sigtunaan ja Tukholmaan 17.- 20.4.2024	22
§ 69	Sivistyslautakunnan talousarviomuutos vuoden 2024 talousarvioon	24
§ 70	Sivistyslautakunnan käyttötalouden toteutuma 4/2024	26
§ 71	Viranhaltijapäätökset 5.6.2024	27
§ 72	Muut asiat 5.6.2024	28

Sivistyslautakunta

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Kivijärvi Anneli Grönblom Evert Aso Tuija Huhtanen Jarno Koskela Aimo Kosonen Kimmo Nisunen Jasmin Repo Sanni Salonen Mirva	puheenjohtaja 2. varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	
Poissa	Rantala Jukka A. Jaakkola Sisko		
Muu	Moislahti Jonni	kh:n edustaja	saapui klo 17.02 § 61 aikana, poistui klo 18.17 § 72 aikana
	Laakso Leena Ilanti Esa	esittelijä talouspäällikkö sivistys- ja vapaa-aikatoimiala	
	Kivelä Heli	opetuksen kehittämispäällikkö	poistui klo 17.54 § 64 jälkeen
	Ali-Keskikylä Nina	varhaiskasvatusjohtaja	poistui klo 17.30 § 62 jälkeen
	Enqvist Gitte	rehtori, Raisio-opisto	poistui klo 17.41 § 63 jälkeen
	Mäkilä Enni	pöytäkirjanpitäjä	

Allekirjoitukset

Anneli Kivijärvi
puheenjohtajaEnni Mäkilä
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

58 - 72 §:t

Pöytäkirjan tarkastus

Tuija Aso
pöytäkirjantarkastajaMirva Salonen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin verkkosivuilla alkaen 11.06.2024

Sivistyslautakunta

§ 58

05.06.2024

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 58

Päätösehdotus Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 59

05.06.2024

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 59

Päätösehdotus

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Tuija Aso ja Mirva Salonen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 60

05.06.2024

Esityslistan hyväksyminen

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 60

Päätösehdotus

Asiat käsitellään laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 61

05.06.2024

Ilmoitus- ja ajankohtaiset asiat

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 61

Sivistysjohtajan ajankohtaiskatsaus (suullinen)

- Ryhmäperhepäiväkotien toiminnan lakkautus
- Mylly-Antin koulun ateria- ja siivouspalvelut
- Keittoruokailu peruskouluikäisille kesällä 2024 (Infralautakunta 12.09.2023 § 84)
- muut ajankohtaiset asiat

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Ilmoitus- ja ajankohtaiset asiat merkitään tiedoksi.

Päätös

Lisäksi merkittiin tiedoksi:

- Mylly-Antin koulun rehtorin rekrytoinnin tilanne
- Oppimisen tuen uudistus, lausunnon valmistelu

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jonni Moislahti saapui klo 17.02 tämän asian käsittelyn aikana.

Valtuutettu Emma Lindqvistin ym. valtuutettujen aloite koskien Keskuspuiston kehittämistä lapsi- ja perheystävällisemmäksi puistoksi

Kaupunginvaltuusto 1.3.2021 § 38
320/12.05.02/2021

Valtuutettu Emma Lindqvist jätti seuraavan aloitteen:

”Raision Keskuspuisto on ainutlaatuinen paikka niin sijainniltaan, aktiiviteeiltaan kuin luonnoltaan. Puistosta löytyy tekemistä ja kokemista koko perheelle erityisesti kesäisin, mutta enempäänkin olisi mahdollisuus.

Raisio on profiloitunut viime vuosina perheystävällisenä kaupunkina, ja viestiä perheystävällisyydestä on levitetty myös ulkopaikkakunnille erityisesti natiivimainosten muodossa. Laadukkaan lasten kesätoiminnan kehittäminen olisi osaltaan mahtava lisä perheystävällisen kunnan palveluihin. Kesätoimintaa kehittämällä voitaisiin tukea lasten ja nuorten liikkumista, terveellistä ruokailua sekä estää syrjäytymistä. Moni pieni koululainen jää kesäisin yksin kotiin pitkien kesälomien ajaksi, kun vanhemmat ovat töissä. Puistotoiminta tukisi perheitä tarjoamalla turvallista toimintaa ja kaverisuhteita.

Raision vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää, että Keskuspuiston kehittämisestä lapsi- ja perheystävällisemmäksi puistoksi laaditaan selvitys.

Esitämme, että selvityksessä tarkastellaan mahdollisuutta järjestää leikki-, liikunta- ja luontohetkiä lapsille ja nuorille, tarjota puistoruokailua koululaisille sekä järjestää mahdollisuus WC-käynteihin ja pienten lasten hoitoon (esim. vaipanvaihto).

Selvitykseen tulee sisällyttää mahdollisuus hyödyntää kesätyövoimaa ja työllistettyjä henkilöitä aktiiviteettien järjestämisessä ja ruuan jakelussa.

Raisiossa 1.3.2021

Emma Lindqvist ja Raision vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Sari Suominen
Pekka Närhinen
Aarre Lehtonen
Jukka Rantala
Janette Broberg
Kalle Myllymäki
Elisa Vuorinen
Niina Äikäs

Eija Nurmi
Juha Jormanainen
Annika Ollila
Helena Sukari
Janne Laulumaa
Jukka A. Rantala
Sirpa Ek
Jari Pulkkinen”

Päätös

Sivistyslautakunta

§ 62

05.06.2024

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 8.3.2021 § 83

- - Kaupunginhallitus lähettää - - valtuutettu Emma Lindqvistin aloitteen koskien Keskuspuiston kehittämistä lapsi- ja perheystävällisemmäksi puistoksi sivistyslautakunnan valmisteltavaksi yhteistyössä sosiaali- ja terveyskeskuksen ja teknisen keskuksen kanssa - -.

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 62

644/12.05.02/2024

Valmistelija: varhaiskasvatusjohtaja Nina Ali-Keskikylä, kaupungininsinööri Mikko Kunttu ja liikunta- ja nuorisotoimen johtaja Karita Toivonen, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Infralautakunnassa 16.4.2024 on todettu, että Raision keskustan kehittämistyö on aikataulullisesti sidoksissa E18 Kehätien parantaminen - hankkeeseen. Keskustan rakenne tulee muuttumaan, kun liikenne siirtyy tunneliin Raisiontien ja kirjaston välisellä osuudella.

Kaupunkikehitysjaosto hyväksyi kaavoituspalvelujen valmisteleman Raision keskustan suunnittelukilpailun yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliitto SAFA:n kanssa. Kilpailu järjestetään kutsukilpailuna. Kilpailualueen alustavan aluerajauksen koko on noin 38 hehtaaria. Kilpailun tavoitteena on päivittää Raision keskustavisio aiempien keskustaa koskevien suunnitelmien ja ohjelmien tavoitteet huomioiden. Tarkoituksena on luoda Raision kaupungille kestävä ja elinvoimainen, arkkitehtuuriltaan ja ympäristöltään laadukas keskusta.

Infralautakunnan ja kaupunkikehitysjaoston yhteinen seminaari keskustan kehittämisestä järjestetään syyskaudella 2024.

Valtuustoaloite koskien yleisiä WC-tiloja keskustan alueelle oli käsittelyssä ja infralautakunta hyväksyi (14.05.2024 § 53) vastauksen, mutta kaupunkikehitysjaostosta (15.05.2024 § 39) asia palautui seuraavin saatesanoin:

”Kaupunkikehitysjaosto esittää, että kaupunginhallitukselle valmistellaan esitys vaihtoehtoisista tavoista WC-ratkaisun toteuttamiseksi kustannusarvioineen kuluvan vuoden aikana.”

Kesäajan sopparuokailua on käsitelty sivistyslautakunnassa keväällä 2023 (3.5.2023 § 49) ja kokeilu järjestettiin 5.6.-28.7.2023 kahdessa kohteessa, Friisilässä koulun edustalla sekä Kerttulan liikuntakeskuksessa Raision kaupungin ruokapalveluiden toimesta. Ruokailuun pyydettiin ennakkoilmoittautuminen. Ilmoittautuminen ei kuitenkaan vastannut

kävijämääriä. Infralautakunta on syksyllä 2023 (12.9.2023 § 84) päättänyt, että ruokailua jatketaan kesällä 2024 yhdessä paikassa.

Puistotreffejä lapsiperheille järjestettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden, varhaiskasvatuksen, kotoutumispalveluiden, perhekeskuspalveluiden ja Raision Vanhemmat ry:n kanssa. Treffit toteutuivat neljänä iltapäivänä (yksi kerta peruuntui huonon sään vuoksi) klo 16.30–18. Perheitä osallistui yhteensä 18, joista osa oli maahanmuuttajataustaisia perheitä. Toiminta oli jaettu siten, että ohjattu leikkipuistojumppa oli klo 16.30–17.15, jonka jälkeen sai tutustua vapaasti muihin perheisiin ja keskustella paikalla olevan järjestäjän kanssa klo 18 asti, tällä välillä tarjottiin myös pieni välipala.

Toiminnasta viestittiin eri sosiaalisen median kanavissa ja järjestäjien kautta sähköpostilla tai muulla tavoin. Mainokset käännettiin suomen kielen lisäksi kuudelle eri kielelle maahanmuuttajataustaisten perheiden tavoittamiseksi.

Tällä tavoin toteutettuna puistotreffit vaativat suurta resurssia järjestäjiltä, eivätkä toimijat pysty sitoutumaan säännölliseen toimintaan (olemaan itse läsnä tapahtumissa).

Leikkipuistojumpan ohjausta vaikeutti se, että perheet tulivat paikalle eri aikoihin, eivätkä kaikki ehtineet mukaan toiminnan aloitukseen.

Viestintää oli runsaasti, mutta se ei tavoittanut montaa perhettä. Mikäli jatkossa haluttaisiin ohjattua toimintaa, tarvitaan aikataulun muutos ja ohjaajataho, joka voi sitoutua säännölliseen toimintaan, edistää puistotreffien toteutumista. Kesätyöntekijöitä on mahdollista hyödyntää vain, mikäli paikalla on myös toiminnasta vastaava taho.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös

Kokouksessa käydyn keskustelun jälkeen sivistysjohtaja teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen:

Sivistyslautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen ja toteaa, ettei aloite aiheuta sivistyslautakunnan toimialalla tällä erää enempää toimenpiteitä.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Varhaiskasvatusjohtaja Nina Ali-Keskikylä poistui klo 17.30 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Sivistyslautakunta

§ 63

05.06.2024

Raisio-opiston opetusohjelma 2024-2025

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 63
649/12.00.01/2024

Valmistelija: rehtori Gitte Enqvist, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raisio-opiston tarjoama koulutus- ja harrastustoiminta on vapaan sivistystyön piiriin kuuluvaa koulutusta, jota ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Koulutuksen tavoitteena on edistää tasa-arvoa, ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia.

Kaudelle 2024-2025 on suunniteltu noin 9900 opetustuntia ja 350 kurssia. Ohjelman keskeisimpiä oppianeita ovat: kielet (englanti, espanja, italia, ranska, saksa, suomi, viro), kuvataide ja muotoilu, kädentaidot, liikunta, tanssi ja musiikki. Opistossa toimiva Lasten ja nuorten kuvataidekoulu tarjoaa kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Lisäksi lapsille ja nuorille suunnattuja kursseja on teatterin, kuvataiteen, kotitalouden, tanssin ja musiikin kokonaisuuksissa. Kehitysvammaisille on räätälöity Taitavat kädet harrastaa ja Äänimaljarentoutusta erityisille – kurssit. Tieto- ja viestintätekniikan maksuttomat digiluennot on suunnattu erityisesti ikäihmisille. Tuntimäärässä tarkasteltuna liikunta ja tanssi on merkittävin oppiainekokonaisuus, noin 30 % koko tuntimäärästä.

Kursseja on kaikenikäisille, vauvaikäisistä aikuisiin. Valtaosa kursseista on suunniteltu pidettäväksi lähiopetuksena. Tarvittaessa osa kursseista on mahdollista muuttaa pidettäväksi etäopetuksena. Verkkokursseina on tarjolla suomen ja viron opintoja, kahvakuula-, asahi-, pilates- ja joogatunteja.

Painetussa opetusohjelmassa mainitaan kurssin nimi, opetustuntien määrä, ajankohta ja paikka sekä kurssimaksu. Tarkemmat kurssikohteiset sisältö- ja osaamistavoitteiden kuvaukset löytyvät sähköisestä opetusohjelmasta. Lisäksi opetusohjelmassa kerrotaan kursseille osallistumiseen liittyvistä yleisistä käytänteistä: ilmoittautuminen, maksut, peruutukset, vakuutukset ja loma-ajat.

Opisto pidättää itsellään oikeuden ohjelman muutoksiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee Raisio-opiston opetusohjelman 2024-2025 luonnoksen tiedokseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Rehtori Gitte Enqvist poistui klo 17.41 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 17.42-17.48.

Sivistyslautakunta

§ 63

05.06.2024

Oheismateriaali

Raisio-opisto opetusohjelma 2024-2025 luonnos

Perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 64
713/12.00.01/2022

Valmistelija: opetuksen kehittämispäällikkö Heli Kivelä,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision perusopetuksen opetussuunnitelma on elävä asiakirja, jota päivitetään ja tarkistetaan jatkuvasti. Opetussuunnitelma on luettavissa verkossa: <https://sites.google.com/edu.raisio.fi/ops-raisio>. Lukuvuoden 2023-2024 aikana päivityksen ja tarkistuksen tarpeita on ollut muutamia mm. tuen lukuun 7, suomen kielen ja kirjallisuuden sekä suomi toisena kielenä oppimäärän yläkoulun sisältöihin sekä painotetun opetuksen (CLIL) liitteeseen.

Suurimmat muutostarpeet kohdistuvat lukuvuoteen 2024-2025 ja liittyvät muutoksiin opetussuunnitelman perusteisiin B1-kielen osalta (OPH:n ePerusteet 12.2.2024). Sivistyslautakunta on päättänyt opetussuunnitelman tuntijakomuutoksesta kokouksessaan 17.1.2024 (§9). Muutoksessa ruotsin kielen B1-oppimäärän tavoitteissa ja keskeisissä sisällöissä on toteutettu opetushallituksen ohjeita siitä, että uusia tavoitteita tai opetuksen sisältöjä ei ole lisätty, vaan tarkoituksena on ollut saada lisää aikaa opettaa ja oppia. Raision tuntijaon muutoksessa ruotsin kielen B1-opetukseen lisättiin yksi vuosiviikkotunti yhdeksännelle luokalle, koska Raisiossa oli jo aiemminkin opetettu muutoksen edellyttämät kaksi vuosiviikkotuntia seitsemännellä vuosiluokalla. Yhden vuosiviikkotunnin lisääminen yhdeksännelle luokalle mahdollisti myös 8.lk:n sisältöjen ja aikataulujen muokkauksia.

OPS:n sisältöalue	Muutokset
Ainekohtaiset opetussuunnitelmat: Ruotsi B1-oppimäärä vuosiluokilla 7-9	Ruotsin B1-kielen opetussuunnitelman sisältöjen ja tavoitteiden muutoksessa tavoitteena on ollut Karvi:n oppimistulosten arviointien mukaisesti lisätä kirjoittamisen harjoittelua, sanavaraston kartuttamista sekä korostaa viestinnällisyyttä ja oppilaan omaa vastuuta ja pitkäjänteisyyttä. Tarkoituksenmukaisena on nähty lisätä nuorten kiinnostuksen kohteita ja ajankohtaisia teemoja sekä huomioida Pohjoismaita yhdistäviä tekijöitä.
Ainekohtaiset opetussuunnitelmat: Suomen kieli ja	Korjattu sanamuotoja, siirretty tavoitteiden T6 ja T7 ajankohtaa,

Sivistyslautakunta

§ 64

05.06.2024

kirjallisuus vuosiluokilla 7-9	poistettu tavoitteiden kannalta turhia sisältöjä (T12, T16 ja T17).
Ainekohtaiset opetussuunnitelmat: Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokilla 7-9	Muutettu tavoite T13 vastaamaan paremmin sisältöjä.
Liitteet: 11 Raision painotetun vieraskielisen opetuksen toteuttaminen	Liite on korjattu vastaamaan Raision perusopetusta mm. poistamalla vaatimus oppilaan äidinkielestä.
Luku 7: Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	Korjattu yleisen tuen selitettä vastaamaan prosessia (luku 7.2.). Lisätty kuvaus pedagogisen arvion prosessista (luku 7.3.). Lisätty ja korjattu erityisen tuen prosessi perusopetuksen ja hallintosäännön mukaiseksi (luku 7.4.). Korjattu luvun muotovirheitä.
Raision perusopetuksen opetussuunnitelma	Korjattu kirjoitus- ja muotovirheitä.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy esitetyt muutokset ja lisäykset perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Opetuksen kehittämispäällikkö Heli Kivelä poistui klo 17.54 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Lukion opetussuunnitelman päivitys ja tarkistus

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 65
874/12.00.01/2023

Valmistelija: Lukion rehtori Juha-Matti Salmela, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision kaupungin hallintosäännön 33 § mukaan sivistyslautakunta hyväksyy lukiokoulutuksen kuntakohtaiset opetussuunnitelmat.

Raision lukiokoulutuksen opetussuunnitelma on elävä asiakirja, jota päivitetään ja tarkistetaan jatkuvasti. Opetussuunnitelma on luettavissa verkossa: https://www.raisionlukio.fi/?page_id=2401

Lukuvuoden 2023-2024 aikana päivityksen ja tarkistuksen tarpeita on ilmennyt äidinkielen sekä suomi toisena kielenä oppiaineiden osalta.

OPS:n luku	Muutokset
Luku 6 Oppiaineet, Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, S212 Kielen- ja tekstinhuolto (1 op)	<p>Lisätään opintojakso S212 Kielen- ja tekstinhuolto (1 op)</p> <p>Tavoitteet Paikallinen lisäys</p> <ul style="list-style-type: none">• hallitsee kielenhuollon perusasiat, oikeinkirjoitussäännöt ja yleiskielen normit• osaa käyttää hyödyksi kielenhuoltoon liittyviä apuneuvoja, kuten hakuteoksia, sanakirjoja ja verkkomateriaalia• pystyy viimeistelemään ja huoltamaan tekstejä• osaa kirjoittaa selkeää, sujuvaa ja sidosteista asiatyylä• saa välineitä kielitietoisuuden vahvistamiseen. <p>Keskeiset sisällöt Paikallinen lisäys</p> <ul style="list-style-type: none">• keskeiset kielenhuollon perusasiat, oikeinkirjoitussäännöt, yleiskielen normit ja asiatyylin piirteet• kielenhuoltoon liittyvien apuneuvojen, kuten hakuteosten, sanakirjojen ja verkkomateriaalin, käyttö• lyhyiden tekstien kirjoittaminen ja niiden kielen huoltaminen• tekstien lukeminen kielenhuollon näkökulmasta.

	<p>Arviointi Paikallinen lisäys</p> <p>Opintojakson arviointi perustuu tuntityöskentelyyn, oppimateriaalin tehtäviin, opintojakson aikaisiin muihin kirjallisiin ja suullisiin töihin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana em. tehtäviä. Opintojaksossa on suoritusmerkintäarvostelu.</p> <p>Opintojakson vapaa kuvaus</p> <p>Opintojaksolla kerrataan kirjoittamiseen liittyvät keskeiset kielenhuollon perusasiat, oikeinkirjoitussäännöt, yleiskielen normit ja asiatyylin piirteet. Opitaan tarkastelemaan omaa tekstiä kriittisesti ja huoltamaan sitä. Opintojakso on yhden opintopisteen mittainen, ja se arvioidaan S-merkinnällä. Yhteinen ryhmä Ä12-opintojakson kanssa.</p>
Luku 6 Oppiaineet, Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, S213 Luova kirjoittaminen (2 op)	<p>Lisätään opintojakso S213 Luova kirjoittaminen (2 op)</p> <p>Tavoitteet Paikallinen lisäys</p> <ul style="list-style-type: none">• syventää ja laajentaa kirjallista ilmaisutaitoa ryhmässä• harjoitella sanataiteen keinoja, jotka aktivoivat ja monipuolistavat kielikykyä• lujittaa ja vahvistaa arviointikykyä itse- ja vertaisarvioinnin avulla• hyödyntää lukemisen ja kirjoittamisen vuorovaikutusta oman kirjallisen ilmaisun kehittämisessä. <p>Keskeiset sisällöt Paikallinen lisäys</p> <ul style="list-style-type: none">• tuotetaan erilaisia kaunokirjallisia tekstejä yksin, pareittain tai ryhmässä• harjoitellaan tyylikeinoja sekä tunnistetaan tekstien ominaispiirteitä• harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta• luetaan kaunokirjallinen teos, joka esitellään ryhmälle ja josta keskustellaan• käydään teatterissa. <p>Opintojakson arviointi Paikallinen lisäys</p>

	<p>Opintojakson arviointi perustuu tuntityöskentelyyn, oppimateriaalin tehtäviin, opintojakson aikaisiin muihin kirjallisiin ja suullisiin töihin. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana em. tehtäviä. Opintojaksossa on suoritusmerkintäarvostelu.</p> <p>Opintojakson vapaa kuvaus</p> <p>Opintojaksolla tuotetaan erilaisia kaunokirjallisia tekstejä yksin, pareittain tai ryhmissä. Lisäksi tunnistetaan tekstien ominaispiirteitä, harjoitellaan tyylikeinoja sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opintojaksolla luetaan kaunokirjallisia tekstejä ja käydään teatterissa. Arvioidaan S-merkinnällä. Yhteinen ryhmä ÄI13-opintojakson kanssa.</p>
Luku 6 Oppiaineet, Suomen kieli ja kirjallisuus, ÄI14 Lukupiiri (1 op)	<p>Lisätään opintojakso ÄI14 Lukupiiri (1 op)</p> <p>Tavoitteet Paikallinen lisäys <i>Moduulin tavoitteena on, että opiskelija</i></p> <ul style="list-style-type: none">• syventää yleistä, kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan• laajentaa sanavarastoaan ja tekstitaitojaan• kehittää keskittymiskykyään ja valmiuttaan pitkäjänteiseen työskentelyyn• syventyy ja eläytyy lukemaansa• tunnistaa, millaisesta kirjallisuudesta itse nauttii <p>Keskeiset sisällöt Paikallinen lisäys</p> <ul style="list-style-type: none">• kauno- ja tietokirjallisuuden lukeminen• itseä kiinnostavien kirjojen ja kirjallisuuden lajien etsiminen• kirjallisuuskeskustelut ja omien ajatusten sanallistaminen <p>Laaja-alainen osaaminen</p> <p>Hyvinvointiosaaminen</p> <p>Opintojaksolla luetaan kirjallisuutta ja keskustellaan siitä, mikä syventää käsitystä elämästä, ihmisistä ja maailmasta ja antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen.</p> <p>Yhteiskunnallinen osaaminen</p>

	<p>Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon syventäminen tukee opiskelua kaikissa oppiaineissa.</p> <p>Globaali- ja kulttuuriosaaminen Kirjallisuuden lukeminen ohjaa kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen sekä identiteettien pohdintaan. Tekstien sijoittaminen kulttuurikontekstiinsa edistää kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä.</p> <p>Eettisyys ja ympäristöosaaminen Kauno- ja tietokirjallisuus lisäävät ymmärrystä aikamme ajankohtaisista kysymyksistä ja antavat valmiuksia kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.</p> <p>Monitieteinen ja luova osaaminen Monimuotoisiin teksteihin tutustuminen osoittaa tekstien erilaisia keinoja rakentaa merkityksiä, mikä vahvistaa monitieteistä ja luovaa osaamista. Elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen edistävät luovaa osaamista. Kirjallisuuden monitulkintaisuuden ymmärtäminen vahvistaa luovaa ajattelua sekä kykyä katsoa ihmistä ja maailmaa monista eri näkökulmista.</p> <p>Vuorovaikutusosaaminen Opintojaksossa keskustellaan kirjallisuuden pohjalta, mikä edistää opiskelijan vuorovaikutustaitoja.</p> <p>Opintojakson arviointi Paikallinen lisäys Opintojakson arviointi perustuu tuntityöskentelyyn. Opintojaksossa on suoritusmerkintäarvostelu.</p> <p>Opintojakson vapaa kuvaus Opintojaksolla luetaan omavalintaisia paperikirjoja ja keskustellaan niistä. Tavoitteena on kehittää omaa luku- ja kirjoitustaitoa sekä keskittymiskykyä. Lukupiiri kokoontuu kerran viikossa kahden jakson ajan. Opintojakso on yhden opintopisteen mittainen, ja se arvioidaan S-merkinnällä.</p>
--	--

Sivistyslautakunta

§ 65

05.06.2024

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy esitetyt muutokset ja lisäykset lukion opetussuunnitelmaan.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 66

05.06.2024

Raision kaupungin koulukuljetusperusteiden päivitys

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 66
636/12.00.00/2024

Valmistelija: talouspäällikkö Esa Ilanti, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Hallintosäännön 33 § mukaan sivistyslautakunta päättää maksuttoman kuljetuksen ja kuljetus- ja saattoavustuksen myöntämisen periaatteista.

Hallintosäännön 37 § mukaan sivistys- ja vapaa-aikatoimialan talouspäällikkö päättää oikeudesta maksuttomaan kuljetukseen ja kuljetus- ja saattoavustuksista lautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

Sivistyslautakunnan 16.2.2022 (§ 21) hyväksymiä koulukuljetusperusteita on päivitetty. Kuljetusperusteet perustuvat perusopetuslain 32 §, jossa määritellään ehdot, joiden täytyessä kaupunki on velvollinen järjestämään oppilaille kuljetuksen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy, että koulukuljetukset järjestetään liitteenä olevan koulukuljetusperusteiden mukaisesti 1.8.2024 alkaen toistaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

1 Koulukuljetusperusteet

Oheismateriaali

Koulukuljetusperusteet muutokset näkyvillä

Sivistyslautakunta

§ 67

05.06.2024

Lukion saksan opiskelijoiden suunnittelulupahakemus opintomatkalle Berliiniin syksyllä 2024

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 67
650/12.02.01/2024

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Raision lukion saksan lehtori hakee suunnittelulupaa seuraavasti:

"Haen lupaa suunnitella Raision lukion saksan opiskelijoiden opintomatkaa Berliiniin.

Matkan ajankohdaksi on suunnitteilla lokakuu- marraskuu 2024.

Perustelut matkalle:

Saksan opiskelu on Raision lukiossa tasaisen suosittua ja opiskelijat ovat hyvin motivoituneita ja innokkaita. Valinnaiskielten opiskelijoiden määrässä on ollut laskua niin Raisiossa kuin koko maassa. Sen vuoksi katson tarpeelliseksi kannustaa ja rohkaista innostuneita opiskelijoitamme tämän Euroopan mittakaavassa tärkeän kielen opiskeluun - ja onhan Saksa Suomen tärkein kauppakumppani ja kielen osaajia tullaan tulevaisuudessakin tarvitsemaan. Tutustuminen kielialueeseen ja sen kulttuuriin onnistuu parhaiten paikan päällä, vaikka myös kotikansainvälisyyttä yritämme kurssien aikana hyödyntää kaikin mahdollisin tavoin. Matka perustuu vapaaehtoisuuteen, joten se on oppivelvollisille omakustanteinen.

Matkan ajankohta ja hinta:

Matka on suunniteltu toteutuvan lokakuussa- marraskuussa 2024. Perillä ollaan kolme yötä ja matkan yhteydessä käytetään hyväksi viikonloppua, jotta opiskelijoille tulee mahdollisimman vähän poissaoloja koulusta.

Selvitys matkan sisällöstä:

Matkalle lähtee 10-15 lukion saksan opiskelijaa. Matkaohjelmaan kuuluu Berliinin nähtävyyksiä kuten Valtioapäivätaalo, Checkpoint Charlien muurimuseo, DDR-museo, Juutalaisten muistomerkki, Saksan tekniikan museo. Matkalla opitaan kulttuuria ja historiaa sekä päästään käyttämään kieltä aidossa ympäristössä. Matkan toisena valvojana toimii reaaliaineenopettaja (historia tai maantieto), jotta voimme perehtyä matkan tutustumiskohteisiin jo ennen matkaa mahdollisimman monipuolisesti ja saada matkasta hyötyä paitsi saksan opiskeluun, myös reaaliaineen opiskeluun. Matkaohjelman toteutuksesta ja valvonnasta matkalla vastaa saksan opettaja [REDACTED] yhdessä reaaliaineen opettajan kanssa.

Matkan toteutus:

Sivistyslautakunta

§ 67

05.06.2024

-
1. Opiskelijat maksavat matkansa itse: edestakaiset lennot, mahdollinen bussimatka lentokentälle ja majoitus.
 2. Matkalle osallistuville opettajille palkallinen virkamatka.
 3. Opiskelijoille maksetaan kaksi ateriaa matkalla.
 4. Muista kuluista vastaavat opiskelijat itse.
 5. Opiskelijoilla on itsellään oltava laaja matkavakuutus.”

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta myöntää Raision lukion saksan opiskelijoille luvan aloittaa opintomatkan suunnittelu Berliiniin loka-marraskuussa 2024.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 68

05.06.2024

Matkaraportti lukion opiskelijoiden opintomatkasta Sigtunaan ja Tukholmaan 17.- 20.4.2024

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 68
125/12.02.01/2024

Valmistelija: sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Sivistyslautakunta on hyväksynyt 6.3.2024 § 31 lukion ruotsin opiskelijoiden matkustuslupahakemuksen opintomatkalle Sigtunaan ja Tukholmaan 17.-20.4.2024 sekä edellyttänyt matkan tavoitteiden toteutumisen raportoimista sivistyslautakunnalle.

Raision lukion lehtorit [REDACTED] ja [REDACTED] ovat toimittaneet raportin opintomatkasta sivistyslautakunnalle:

”Raision lukio Sigtunassa ja Tukholmassa 17.4.- 20.4.2024

Raision lukiosta lähti 21 toisen vuosikurssin opiskelijaa Tukholmaan 17.4. iltalaivalla. Matkan tavoitteena oli tutustua ystävälukioomme Arlanda IT-lukioon ja päästä puhumaan ruotsia mahdollisimman paljon.

Mukana oli 4 poikaa ja 17 tyttöä. Saavuttuamme aamuvarhain Tukholmaan kävelimme Söderissä sijaitsevaan hotelliin ja jätimme matkatavarat sinne. Kukin osti itse aamupalaa päärautatieasemalta ja hyppäsimme Sigtunaan vievään junaan.

Arlanda IT lukiossa meitä oli Jonas-opettaja vastassa ja hän kertoi lyhyesti ruotsiksi koulusta. Meidät jaettiin kolmeen ryhmään. Yksi ryhmä seurasi liikunnan, yksi biologian ja yksi koodauksen tuntia. Oppituntien jälkeen söimme lounaan. Lukio tarjosi ne meille.

Opiskelijoiden huomiot ruotsalaisesta koulusta olivat mm. että siellä on vapaampaa kaikin puolin, liikunnan tunneilla sai tehdä melkein mitä vaan ja opiskelijoilla ei ollut edes kunnan varusteita. Biologian tunti oli todella hyvä ja opetus tuntui olevan laadukasta. Jokaisen tunnin alussa opiskelijat jättivät kännykkänsä oven suussa olevaan punaiseen laatikkoon, joten tunneilla ei käytetä kännyköitä. Siitä voisi Raision lukio ottaa mallia.

Arlanda IT:ssä oli meneillään valmistautuminen kevään kokeisiin, joten emme saaneet enempää kontakteja opiskelijoiden kanssa, mikä oli harmillista. Koitamme ensi vuonna valita ajankohdan niin, että heillä olisi jonkin verran aikaa meille.

Iltapäivällä menimme Sigtunan vanhaan kaupunkiin. Olimme tilanneet etukäteen 45 min opastuksen Sigtunan historiasta ja opas oli hyvä, puhui selkeästi ja ymmärrettävästi.

Iltapäivän vietimme ostoskeskuksessa Solnassa ja söimme yhdessä.

Sivistyslautakunta

§ 68

05.06.2024

Toisen päivän aamuna ohjelmassa oli Tukholma ja ensin menimme Kuninkaan linnan Livsrustkammaren- museoon, jossa meille oli varattu opastus. Opas oli oikein hyvä ja puhui ruotsiksi kuuluvalla äänellä.

Museokierroksen jälkeen opiskelijat suunnistivat pienissä ryhmissä Tukholman metroasemilla etsien vastauksia Svenska NU:n kysymyksiin asemien taideteoksista. Kuvat taideteoksista näkyvät Raision lukion IG-sivuilla.

Meistä opettajista vaikutti, että opiskelijoilla oli hyvä ryhmähenki.

Opiskelijoiden kommentteja matkasta:

- vierailu IT-lukiossa oli mukava, mutta olisi ollut kiva, jos olisi saanut olla enemmän ruotsalaisten kanssa.
- Ruokapaikka oli hyvin valittu
- oli supermukavaa. Matkakohteet olivat hyviä ja aikataulu ei ollut liian tiukka
- museokäynti oli kiinnostava ja sopivan pituinen
- hyvä ryhmähenki, hyvin järjestetty
- oli ohjelmaa, mutta myös vapaa-aikaa
- opettajat olivat chillimpiä kuin koulussa.”

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee matkaraportin tiedokseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivistyslautakunta

§ 69

05.06.2024

Sivistyslautakunnan talousarviomuutos vuoden 2024 talousarvioon

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 69
1213/02.02.00/2023

Valmistelija: talouspäällikkö Esa Ilanti, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Opetushallitus on myöntänyt (174/170/2024) Raision kaupungille 15 000 euron avustuksen (omavastuu 30 %, 6 429 €) koulun kerhotoimintaan. Koulun kerhotoimintaan kohdennettu valtionavustus on tarkoitettu kerhojen toteuttamisesta aiheutuviin välittömiin kustannuksiin.

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2024:

Tulot

3330.312020 Muut tuet ja avustukset 7 000 €

Menot

4004.312020 Työsuhteisten kuukausipalkat 5 000 €

4100.312020 Kvtel-maksut 1 500 €

4470.312020 Muut palvelut 500 €

Loput määrärahasta (8 000 €) budjetoidaan vuodelle 2025.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt (OKM/231/520/2024) Raision kaupungille 246 000 euroa valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027 (omavastuu on 20 %, 61 500 €).

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2024:

Tulot

3330.341043 Muut tuet ja avustukset 120 000 €

Menot

4004.341043 Työsuhteisten kuukausipalkat 95 000 €

4100.341043 Kvtel-maksut 25 000 €

Loput määrärahasta (126 000 €) budjetoidaan vuodelle 2025.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on päättänyt myöntänyt (LSAVI/2804/2024) Raision kaupungille valtionavustusta 85 000 euroa harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen (omavastuu 30 %, 36 429 €).

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2024:

Sivistyslautakunta

§ 69

05.06.2024

Tulot

3330.312103 Muut tuet ja avustukset 43 000 €

Menot

4004.312103 Työsuhteisten kuukausipalkat 30 000 €

4100.312103 Kvtel-maksut 7 000 €

4470.312103 Muut palvelut 6 000 €

Loput määrärahasta (42 000 €) budjetoidaan vuodelle 2025.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lisätalousarvioehdotuksen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

OPH koulun kerhotoiminta

OKM koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa

LSAVI Valtionavustuspäätös harrastamisen Suomen mallin

toteuttaminen

Sivistyslautakunta

§ 70

05.06.2024

Sivistyslautakunnan käyttötalouden toteutuma 4/2024

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 70
26/02.02.02/2024

Valmistelija: talouspäällikkö Esa Ilanti, etunimi.sukunimi@raisio.fi

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että käyttötalousosan sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, ulkoiset kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia vastuualueiden ja palveluiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu ulkoisesta toimintakatteesta (nettobudjetti).

Talousarvion kuukausikohtaista toteutumista seurataan toimielimissä. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

Laskennallisen toteutuman 30.4. tulisi olla 33,3 %.

Sivistyslautakunnan ulkoiset toimintakulut 30.4.2024 olivat n. 13,4 M€ toteutumisprosentin ollessa 31,2 % (ulk. ja sis. 17,7 M€, 32,0 %). Toimintatuloja kertyi n. 1,7 M€ toteutumisprosentin ollessa 42,5 % (ulk. ja sis. 1,7 M€, 42,0 %), toimintakate oli 11,7 M€.

Raportti talousarvion toteutumisesta 4/2024 on oheismateriaalina.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee huhtikuun käyttötalouden toteutuman tiedokseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

silä ulk 042024
silä ulk sis 042024

Sivistyslautakunta

§ 71

05.06.2024

Viranhaltijapäätökset 5.6.2024

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 71
29/00.01.02.01/2024

Sivistyslautakunta on saanut tietoonsa oheismateriaalin mukaiset viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat.

Päätökset, jotka mahdollisesti tehdään vielä esityslistan lähettämisen jälkeen, lisätään oheismateriaaliin ennen lautakunnan kokousta.

[Linkki nähtävillä oleviin viranhaltijapäätöksiin](#)

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Viranhaltijapäätökset merkitään tiedoksi ja päätetään, että kuntalain § 92 mukaista otto-oikeutta ei käytetä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

Viranhaltijapäätökset 5.6.2024

Sivistyslautakunta

§ 72

05.06.2024

Muut asiat 5.6.2024

Sivistyslautakunta 05.06.2024 § 72
28/00.01.02.01/2024

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Mahdolliset muut asiat merkitään tiedoksi.
Päätös	<p>Käytiin keskustelua luokkajaoista yläkouluun siirryttäessä. Sovittiin, että sivistyslautakunnalle tuodaan syksyllä selvitys Kaanaa-Tahvio koulun tarvesuunnitelman aikataulusta. Sovittiin, että oppilaiden kännyköiden käyttöä oppitunneilla käsitellään sivistyslautakunnassa syksyllä.</p> <p>Muut asiat merkittiin tiedoksi.</p> <p>Jonni Moislahti poistui klo 18.17 tämän asian käsittelyn aikana.</p>

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 58, § 59, § 60, § 61, § 62, § 63, § 67, § 68, § 69, § 70, § 71, § 72

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 64, § 65, § 66

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Raision Sivistyslautakunta.

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 100, 21201 Raisio
Käyntiosoite: Nallinkatu 2, Raisio
Sähköpostiosoite: kirjaamo@raisio.fi
Puhelinnumero: (02) 434 3111 (vaihde)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.